EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 2.6.2014
COM(2014) 412 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Hrvaške za leto 2014

in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Hrvaške za leto 2014

{SWD(2014) 412 final}

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Hrvaške za leto 2014

in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Hrvaške za leto 2014

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik[1], zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij[2], zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije[3],

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta[4],

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za rast in delovna mesta Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.

(2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

---

1 UL L 209, 2.8.1997, str. 1.
2 UL L 306, 23.11.2011, str. 25.
3 COM(2014) 412 final.
4 P7_TA(2014)0128 in P7_TA(2014)0129.

(3) Voditelji držav oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

(4) Hrvaška je prostovoljno in neformalno sodelovala v evropskem semestru 2013 in predložila gospodarski program; v okviru tega zanjo niso bila izdana nobena priporočila. Svet je 21. junija 2013 sprejel sklepe, v katerih je pozdravil gospodarski program Hrvaške in poudaril, da se od Hrvaške pričakuje napredek pri izpolnjevanju zahtev Pakta za stabilnost in rast ter izvajanje prepričljivih konsolidacijskih ukrepov, obenem pa ohranitev odhodkov, ki spodbujajo rast, in zagotovitev možnosti sofinanciranja priliva sredstev EU.

(5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti[5], ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Istega dne je na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja[6], v katerem je Hrvaško opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.

(6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

(7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Hrvaško[7], ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Hrvaškem obstajajo čezmerna makroekonomska neravnotežja, ki zahtevajo posebno spremljanje in odločne ukrepe politike. Ti so potrebni zlasti zaradi ranljivosti, ki jo povzročajo znatne zunanje obveznosti, slabšanje izvoznih rezultatov, močno zadolžena podjetja in hitro naraščajoči javni dolg, vse to v razmerah nizke rasti in slabe sposobnosti prilagajanja.

(8) Hrvaška je 24. aprila 2014 predložila nacionalni reformni program za leto 2014 in konvergenčni program za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

(9) Cilj proračunske strategije, opisane v konvergenčnem programu 2014, je odprava čezmernega primanjkljaja do leta 2016 in hkrati vrnitev na pot vzdržne gospodarske rasti. To naj bi se predvidoma doseglo s stalnim zmanjševanjem primanjkljaja s 4,9 % BDP v letu 2013 na manj kot 3 % BDP do leta 2016, kar je rok za odpravo čezmernega primanjkljaja. Program predvideva, da bo delež javnega dolga najvišji v letu 2014 z okoli 72 % BDP, v naslednjem letu naj bi se rahlo zmanjšal in se nato ustalil. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, je skozi vse programsko obdobje optimističen. Glede na scenarij iz programa naj bi BDP leta 2014 stagniral, za leto 2015 pa je predvidena zmerna rast v višini 1,2 %, medtem ko naj bi se po napovedi Komisije iz pomladi 2014 v letu 2014

[5] COM(2013) 800 final.
[6] COM(2013) 790 final.
[7] SWD(2014) 82 final.

znižal za 0,6 %, v letu 2015 pa povečal za 0,7 %. Številke iz proračunske napovedi v programu odstopajo od standardov evropskega sistema nacionalnih in regionalnih računov (ESR), kar povzroča nedoslednost s preteklimi podatki in makroekonomskim scenarijem ter ovira ustrezno primerjavo z napovedjo Komisije iz pomladi 2014. Poleg tega program ne vsebuje dovolj podrobnosti o konsolidacijskih ukrepih v letih 2015 in 2016, zlasti na strani odhodkov. Po napovedi Komisije iz pomladi 2014 naj bi nominalni saldo v letu 2014 dosegel 3,8 % BPD, v letu 2015 pa 3,1 % BDP. Po prilagoditvi, potrebni zaradi primerljivosti teh projekcij s cilji, določenimi v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (tj. brez upoštevanja učinka prenosa pokojninskih sredstev drugega stebra), bi bila napoved Komisije glede primanjkljaja v letu 2014 4,6 % BDP, v letu 2015 pa 3,8 % BDP. Glede na to, da je konvergenčni program prvo poročilo o ukrepih, ki so jih nacionalni organi sprejeli po sprožitvi postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem 28. januarja 2014, je Komisija ocenila ukrepe, ki jih je sprejela Hrvaška, v svojem sporočilu z dne 2. junija 2014. V letu 2014 naj bi bil zlasti dosežen nominalni cilj, medtem ko se pričakuje, da bo primanjkljaj leta 2015 nekoliko višji od ciljne vrednosti. Izboljšanje strukturnega javnofinančnega salda je v letih 2014 in 2015 nekoliko manjše od zahtevanega. Čeprav je sprememba prilagojenega strukturnega salda nižja od priporočenega napora, bo po ocenah napor, merjen s povezano količino diskrecijskih ukrepov, v letih 2014 in 2015 dosežen. Za zmanjšanje negativnega vpliva na rast in povečanje vzdržnosti konsolidacije sta upravičena večji poudarek na kakovosti ukrepov in prehod na ukrepe, ki temeljijo na odhodkih. Na podlagi ocene programa in napovedi Komisije, v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1466/97, Svet meni, da je Hrvaška v skladu s priporočilom do 30. aprila 2014 sprejela učinkovite ukrepe za odpravo čezmernega primanjkljaja, vendar so potrebna še dodatna prizadevanja za upoštevanje priporočila v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem za zmanjšanje čezmernega primanjkljaja do leta 2016 in zagotovitev verodostojnosti popravka.

(10) Ukrepi za proračunsko konsolidacijo bi morali biti usmerjeni k povečevanju kakovosti javnih financ, z namenom doseganja učinkovitosti zlasti izdatkov za plače, socialno varnost in subvencije ter zagotovitve dovolj fiskalnega manevrskega prostora za prednostno obravnavo odhodkov in naložb, ki spodbujajo rast, vključno s projekti, ki jih financira Unija. Hrvaška je v zadnjih letih v svojem fiskalnem okviru izvedla pomembne reforme. Vendar pa še vedno obstajajo pomanjkljivosti v zvezi s proračunskim načrtovanjem, učinkovitim nadzorom nad odhodki in dosledno uporabo proračunskih omejitev, ki negativno vplivajo na fiskalno politiko. Čeprav je bila zasnova fiskalnih pravil nedavno spremenjena, bi se morala še izboljšati. Učinkovitost fiskalnega okvira zlasti ogroža pomanjkanje preventivnih mehanizmov in šibka skladnost s pravilom o zadolževanju ter dvoumna formulacija pravila o strukturno uravnoteženem proračunu. Čeprav je ustanovitev komisije za fiskalno politiko dobrodošla, so potrebni dodatni ukrepi za okrepitev njenega položaja pri načrtovanju in nadzoru proračuna, zlasti njene neodvisnosti od vseh proračunskih organov.

(11) Hrvaška se sooča z izzivom izvajanja fiskalne konsolidacije, ne da bi pri tem škodovala konkurenčnosti in možnostim za oživitev gospodarstva. Glede na to so prihodki javnih financ omejeni zaradi ozke opredelitve davčnih osnov, ki ponujajo stabilne davčne prihodke in imajo malo izkrivljajočega vpliva na rast. V okviru tega nacionalni reformni program napoveduje načrt za uvedbo periodičnega davka na nepremičnine v letu 2016, vendar njegov operativni načrt, vključno z davčno osnovo, še ni določen. Hrvaška je tudi odločena, da bo sprejela ukrepe za izboljšanje

izpolnjevanja davčnih obveznosti z zmanjševanjem sive ekonomije. Na tem področju so že bili sprejeti ukrepi. Postopna uvedba davčnih registrskih blagajn je povečala davčne prilive z okrepljenim nadzorom nad transakcijami. Pričakuje se, da bo reorganizacija davčne uprave izboljšala učinkovitost in uspešnost pobiranja davkov ter zmanjšala bremena pri izpolnjevanju obveznosti za davkoplačevalce. Vendar je glede na potrebe po fiskalni konsolidaciji in tudi ob upoštevanju podatkov, ki kažejo na precejšnje zneske nepobranih davkov, videti, da je mogoče še povečati učinkovitost pobiranja davkov, potrebna pa so tudi nadaljnja prizadevanja za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti z zagotovitvijo več e-storitev za davkoplačevalce.

(12) Hrvaška je sprejela ukrepe za izboljšanje vzdržnosti in ustreznosti pokojnin: od novembra 2010 se zakonsko določena upokojitvena starost, starost za predčasno upokojitev in doba za upravičenost za ženske postopno povečujejo in bodo v celoti usklajene do leta 2030. Spremenjeni zakon o pokojninskem zavarovanju, ki je bil sprejet decembra 2013, zvišuje zakonsko določeno upokojitveno starost s 65 na 67 let, starost za predčasno upokojitev pa s 60 na 62 let. Vendar bo to povišanje začelo veljati šele leta 2031, kar je glede na demografska gibanja premalo ambiciozno. Kljub reformam, ki so bile izvedene v zadnjih letih, še vedno obstajajo različne možnosti predčasne upokojitve. Glede na številne izjeme pomenijo odbitki za predčasno upokojitev in dodatek za poznejše upokojevanje zgolj majhno spodbudo za delo do zakonsko določene upokojitvene starosti, kar negativno vpliva na ponudbo delovne sile in vzdržnost pokojninskega sistema. Zakon o enotnem organu za forenziko, ki je bil sprejet leta 2013, naj bi pripomogel k zajezitvi naraščajočega števila prejemnikov invalidskih pokojnin in zmanjšanju števila goljufij s poenotenjem ocenjevanja invalidnosti. Skupaj z okrepljenim nadzorom to obravnava nedvomno potrebo, vendar bo učinek na odhodke odvisen od tega, kako se bodo ukrepi izvajali in v kolikšni meri bodo odločitve uveljavljene. Pokojnine v okviru posebnih sistemov, ki so bile nad določenim pragom, so bile zmanjšane za 10 %, čeprav začasno, medtem ko je njihova indeksacija vezana na BDP. Kljub nedavnim poskusom zmanjševanja izdatkov in povečevanja preglednosti približevanje pokojnin v okviru posebnih sistemov splošnim pravilom poteka počasi in v premajhnem obsegu, splošni napredek pa je še vedno omejen.

(13) Zdravstveni sektor dosega razmeroma dobre zdravstvene rezultate, kljub nekaj odstopanja v nekaterih regijah so storitve dostopne, vendar sistem znatno prispeva k pritisku na javne finance. Organi oblasti so ugotovili pomanjkljivosti v bolnišničnem omrežju, ki jih je mogoče odpraviti. Marca 2014 predstavljeni osrednji načrt za reorganizacijo bolnišnične oskrbe zagotavlja ukrepe za izboljšanje stroškovne učinkovitosti, kot so racionalizacija bolnišničnega omrežja, znižanje povprečnega trajanja hospitalizacij, boljše razporejanje bolnišničnih postelj, tudi na področju dolgotrajne oskrbe, in nadaljnje spremembe financiranja bolnišnic. Za izvedbo načrta v praksi bi bilo treba zagotoviti močne zmogljivosti za spremljanje in izvajanje tako v bolnišnicah kot v centralni državi. Za dolgotrajno oskrbo so značilni razpršenost storitev med zdravstvenim sistemom in sistemom socialnega varstva, nizka stopnja kritja in formalne oskrbe, visoki stroški oskrbe in dolge čakalne dobe.

(14) Stopnja zaposlenosti in aktivnosti je med najnižjimi v EU ter je zlasti nizka pri mladih in starejših. Poleg cikličnih gibanj so razlogi za te razmere na trgu dela delno povezani z institucionalnimi in političnimi ureditvami. Hrvaška je začela izvajati reforme trga dela za povečanje njegove prožnosti. Prva faza reforme, zaključena leta 2013, je bila osredotočena na urejanje pogodb o zaposlitvi za določen čas. Vlada

je januarja 2014 sprejela drugi zakonodajni predlog, ki predvideva zmanjšanje stroškov odpuščanja, tako da skrajšuje in poenostavlja postopke ter povečuje prožnost delovnega časa. Poleg tega je predvidena uvedba prožnejših oblik zaposlitve, kot je delo s skrajšanim delovnim časom. Te spremembe bi Hrvaško na splošno postavile ob bok njenim konkurentkam glede indeksa varstva zaposlitve. Čeprav se od teh reform pričakuje pozitiven učinek na skupno zaposlovanje, pomenijo tudi povečano tveganje za segmentacijo trga dela, vključno z razvojem pogodb o zaposlitvi za določen čas. Obenem pa niso predvidene nobene spremembe institucij, ki določajo plače, kljub posebni kombinaciji razmeroma visokih povprečnih plač in zelo nizke stopnje zaposlenosti na Hrvaškem. Kljub nadaljnjemu naraščanju brezposelnosti so ukrepi glede porabe in pokritosti aktivnih politik trga dela za omogočanje boljšega dostopa do trga dela in daljše vključenosti na njem še vedno pod povprečjem, zlasti pri mladih, dolgotrajno brezposelnih in starejših delavcih. Upravna zmogljivost hrvaških javnih služb za zaposlovanje je pod hudim pritiskom, tudi na regionalni ravni. Splošnega sistema za spremljanje in ocenjevanje gibanj in potreb na trgu dela, vključno s predvidevanjem potrebnih spretnosti, ni, prav tako ni rednega ocenjevanja ukrepov aktivne politike trga dela. Obstaja velik delež neprijavljenih plačanih dejavnosti.

(15) Razmere na trgu dela so zlasti zaskrbljujoče za mlade, saj se je njihova brezposelnost drastično povečala in v letu 2013 dosegla skoraj 50 %, delež mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljajo, pa se še naprej povečuje. Pomembna izziva sta med drugim vključevanje neregistriranih mladih in mobilizacija zasebnega sektorja, da bo v skladu s cilji jamstva za mlade ponudil več vajeništev. Hrvaška se sooča tudi z resnimi izzivi glede ustreznosti izobraževanja za trg dela in kakovosti njegovega izvajanja v vseh sektorjih izobraževanja. Učenja na delovnem mestu in poklicnega usmerjanja v sekundarnem in terciarnem izobraževanju primanjkuje, udeležba delodajalcev v poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter sekundarnem in terciarnem izobraževanju pa je nizka. Stopnja zaposlenosti novih diplomantov je znatno nižja kot drugod v EU. Zastareli sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja je deležen reforme v obliki uvajanja poskusnih novih učnih načrtov. Pričakovana izvedba hrvaškega okvira kvalifikacij ter strategije za šolstvo, znanost in tehnologijo naj bi izboljšala izide izobraževanja in jih uskladila s potrebami trga dela.

(16) Visoka stopnja brezposelnosti in slaba udeležba na trgu dela je privedla do poslabšanja socialnih razmer na Hrvaškem. Delež oseb, ki jih ogrožata revščina in socialna izključenost, se je v zadnjih letih povečal in je precej nad povprečjem EU. Sistem socialnih prejemkov je zasnovan tako, da prejemnikom omogoča kopičenje prekrivajočih se denarnih transferjev. Prejemniki ob prehodu v zaposlitev izgubijo pravico do nekaterih od teh socialnih transferjev, kar jih odvrača od vstopa na trg dela. V sistemu socialnega varstva bi bilo mogoče povečati učinkovitost in preglednost: trenutno je dodeljevanje shem dohodkovne podpore in prejemkov razpršeno med številne institucije in upravne ravni, ki nedosledno uporabljajo merila in katerih pristojnosti se prekrivajo. Zakon o socialni varnosti iz leta 2013 je uvedel strožje ugotavljanje upravičenosti na podlagi premoženjskega stanja in združil štiri od več kot 70 prejemkov na nacionalni ravni, vključno z nekaterimi za posebne skupine, v splošni minimalni dohodek. Nacionalni sistem „vse na enem mestu“, prek katerega se bodo upravljali vsi denarni prejemki na nacionalni ravni, se uvaja postopoma do leta 2016. Vendar bo sistematično spremljanje in vrednotenje težko, saj v to niso vključene sheme in programi dohodkovne podpore na lokalni in regionalni ravni ter različni od premoženjskega stanja neodvisni denarni prejemki, namenjeni posebnim skupinam prebivalstva. Kljub več zakonodajnim reformam od

leta 2011 sistem socialnih prejemkov še vedno ni oblikovan tako, da bi bil učinkovito usmerjen k ljudem, ki pomoč najbolj potrebujejo.

(17) Sedanji regulativni okvir za poslovanje na Hrvaškem pomeni veliko breme za podjetja, vključno s pomanjkanjem pravne varnosti, nepreglednim odločanjem, zlasti na lokalni ravni, in številnimi davku podobnimi dajatvami. Poleg tega velika razdrobljenost pristojnosti javne uprave na regionalni in lokalni ravni ter kompleksna razdelitev pristojnosti med ministrstvi in agencijami na centralni ravni otežujeta poslovne odločitve in podaljšujeta upravne postopke. Na ravni centralne države je bil vzpostavljen strukturiran pristop, da bi opredelili ovire za podjetja, vendar pa se ne uporablja dosledna metodologija za merjenje administrativnega bremena, kar zmanjšuje učinkovitost že sprejetih ukrepov. Obstoječi sistem „vse na enem mestu“ za podjetja zajema le omejene funkcionalnosti. Treba je racionalizirati in izboljšati nadzor nad javnimi subvencijami in jamstvi, centralni register podprtih podjetij in posameznikov pa bi bil prvi korak na tem področju. Hrvaška je začela izvajati reforme javne uprave, da bi okrepila svoje upravne zmogljivosti ter uvedla uporabnikom prijaznejše javne storitve za državljane in podjetja. Vendar kakovost javnega upravljanja ostaja nizka, usklajevanje med različnimi ravnmi države je slabo, oblikovanje in ocenjevanje politik na podlagi dokazov pa se malo uporablja ali pa je preveč formalistično. Sprejetje strategije za reformo javne uprave je korak v pravo smer; to strategijo bi morali temeljito izvajati na vseh ravneh države. Izkušnje z izvrševanjem predpristopnih sredstev kažejo na pomanjkljivosti pri strateškem načrtovanju in institucionalnih zmogljivostih ter slabosti pri pripravi in spremljanju projektov.

(18) Na podjetja v lasti ali pod nadzorom države negativno vpliva slabo upravljanje, pri izvajanju nove strategije za upravljanje javnih sredstev in podjetij pa je prišlo do zamud. Trenutno ni konkurenčnega izbirnega postopka za člane nadzornega sveta in vodstvo, imenovanja pa se ne objavljajo. Čeprav so bili sprejeti ukrepi za izboljšanje okvira za boj proti korupciji, so potrebna večja prizadevanja pri preprečevanju korupcije na vseh ravneh države. Ključni elementi, ki zdaj manjkajo v protikorupcijskem okviru, vključujejo učinkovite mehanizme za preverjanje navzkrižja interesov in razkritje premoženja javnih uslužbencev ter posebne zaščitne ukrepe za podjetja v lasti ali pod nadzorom države. Pooblastila, ki jih ima Komisija za reševanje navzkrižja interesov za preverjanje, so odvisna od pristojnosti in proaktivnosti drugih organov. Kljub doseženemu napredku glede večje preglednosti postopkov oddaje javnih naročil se orodja za oceno tveganja ne uporabljajo sistematično in zdi se, da izpostavljeni sektorji niso obravnavani dovolj prednostno. Nadzor nad učinkovitim izvajanjem predpisov o javnem naročanju je treba okrepiti, tudi z vidika dodeljevanja sredstev EU v prihodnjih letih.

(19) Široka uporaba predstečajnega postopka leta 2013 je bila do določene mere uspešna pri reševanju težav podjetij pri servisiranju dolga v zapletenih, dragih in dolgotrajnih stečajnih postopkih. Vendar pa bi bilo instrument mogoče znatno okrepiti z odpravo različnih pomanjkljivosti, kot je nezadostna pojasnitev vloge države v procesu, s krepitvijo vloge gospodarskih sodišč pri potrjevanju zahtevkov in učinkovitih načrtov prestrukturiranja, razširitvijo obsega postopka za uspešno prestrukturiranje dolžnika, preden postane plačilno nesposoben, in obravnavanjem pomanjkljivosti pri izvajanju zakonodaje. Kljub številnim reformam za izboljšanje učinkovitosti pravosodnega sistema so sodni postopki v civilnih, gospodarskih in administrativnih sodnih zadevah neupravičeno dolgotrajni, zlasti na prvi stopnji. Število sodnih zaostankov se je v letu 2013 povečalo in je zelo visoko, zlasti pri civilnih in

gospodarskih postopkih. Potrebna bodo nadaljnja prizadevanja za oblikovanje in izvajanje pravih spodbud za pravočasno reševanje postopkov in pospeševanje izvensodnih poravnav, zlasti pri sporih majhne vrednosti, da bi rešili ta vprašanja, saj ovirajo poslovno dejavnost in zmanjšujejo privlačnost Hrvaške za neposredne tuje naložbe.

(20) Zaradi konzervativnega pristopa Hrvaške narodne banke k makrobonitetni uredbi, zlasti glede ravni kapitala, so si banke pridobile določeno stopnjo odpornosti, ki se je izkazala kot koristna pri spopadanju s sedanjimi izzivi zaradi šibkega gospodarstva. Vendar pa z gospodarstvom, ki vstopa v šesto leto recesije, in porastom slabih posojil obstajajo tveganja za kakovost sredstev bank. Pozitivno je, da bodo nekateri portfelji štirih največjih hrvaških bank, ki so v tuji lasti, vključeni v pregled kakovosti sredstev oz. obremenitveni test v okviru novega enotnega mehanizma nadzora v euroobmočju. Vendar pa v pregled ne bodo vključeni nekateri portfelji, ki so z vidika Hrvaške bistvenega pomena, saj se portfelji izberejo na podlagi njihove pomembnosti na ravni bančne skupine. Poleg tega pregled ne zajema srednjih in manjših bank, ki imajo lahko nižje ravni kapitala in manj stabilno kakovost sredstev, vendar so lahko pomembne za finančno stabilnost. Dopolnitev pregleda v okviru enotnega mehanizma nadzora z dodatnim nadzornim diagnostičnim pregledom, oblikovanim posebej za hrvaški finančni sistem (in ki bi zajel pomembne portfelje hrvaških hčerinskih družb, ki niso udeležene v pregledu enotnega mehanizma nadzora, ter ključne srednje velike in manjše banke), bi izboljšal splošno razumevanje klasifikacije posojil bank in ustreznost njihovih rezervacij za izgube pri posojilih.

(21) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo hrvaške ekonomske politike. Ocenila je konvergenčni program in nacionalni reformni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Evropske unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Hrvaškem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 8 v nadaljevanju.

(22) Svet je ob upoštevanju te ocene proučil hrvaški konvergenčni program, njegovo mnenje[8] pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.

(23) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni reformni program in konvergenčni program. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 1 do 8 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Hrvaška v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

1. V celoti izvede proračunske ukrepe, sprejete za leto 2014. Okrepi proračunsko strategijo, v kateri podrobneje določi napovedane ukrepe za leti 2015 in 2016 ter razmisli o dodatnih trajnih, rasti prijaznih ukrepih za zagotovitev vzdržnega zmanjševanja čezmernega primanjkljaja do leta 2016. Obenem zagotovi dosego strukturne prilagoditve, določene v priporočilu Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Uskladi napovedi iz programa s standardi ESR in zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Sprejme ukrepe za okrepitev nadzora nad odhodki. Do marca 2015 temeljito pregleda odhodke. Okrepi postopek proračunskega načrtovanja, zlasti z izboljšanjem točnosti makroekonomskih in

[8] V skladu s členom 9(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

proračunskih napovedi ter krepitvijo zavezujoče narave letnih in srednjeročnih zgornjih mej odhodkov, in izboljša zasnovo fiskalnih pravil. Do oktobra 2014 v zakonodaji utemelji na novo ustanovljeno komisijo za fiskalno politiko, okrepi njeno neodvisnost od vseh proračunskih organov, razširi njen mandat, zlasti v zvezi s spremljanjem vseh fiskalnih pravil ter predhodne in naknadne ocene napovedi, ter zagotovi ustrezno financiranje. Na podlagi načrtov, opisanih v nacionalnem reformnem programu, predstavi konkretno strategijo za reformo periodične obdavčitve nepremičnin. Začne postopek poročanja o davčnih odhodkih in pregled le-teh. Izboljša izpolnjevanje davčnih obveznosti, zlasti z nadaljnjim izboljševanjem učinkovitosti davčne uprave in do konca leta 2014 predstavi akcijski načrt v ta namen.

2. Do marca 2015 sprejme zakonodajo, da se pospeši načrtovana uskladitev zakonsko določene upokojitvene starosti žensk in moških ter nadaljuje načrtovano zvišanje zakonsko določene upokojitvene starosti na 67 let. Zmanjša dostop do predčasnega upokojevanja. Zagotovi izvrševanje strožjega ocenjevanja in nadzora invalidskih pokojnin ter pospeši vključevanje pokojnin v okviru posebnih sistemov v splošni pokojninski sistem. Okrepi stroškovno učinkovitost zdravstvenega sektorja, tudi v bolnišnicah.

3. Do marca 2015 izvede drugo fazo reforme delovnega prava po posvetovanju s socialnimi partnerji, zlasti glede pogojev za odpuščanje in delovnega časa, da bi preprečili nadaljnjo segmentacijo trga dela, med drugim za mlade. Pregleda sistem določanja plač za boljšo uskladitev razvoja produktivnosti in plačnih pogojev. Predstavi ugotovitve tega pregleda do konca leta 2014. Okrepi učinkovitost in doseg aktivnih politik trga dela z okrepitvijo upravnih zmogljivosti javnih služb za zaposlovanje, med drugim na regionalni ravni in s povečanjem pokritosti mladih, dolgoročno brezposelnih in starejših delavcev. Prednostno vključi neregistrirane mlade in mobilizira zasebni sektor, da bo ponudil več vajeništev, v skladu s cilji jamstva za mlade. Do konca leta 2014 predstavi načrte za obravnavanje neprijavljenega dela. Izvede ukrepe za izboljšanje ustreznosti in kakovosti rezultatov izobraževanja za potrebe trga dela s posodabljanjem sistemov kvalifikacij, vzpostavitvijo mehanizmov zagotavljanja kakovosti ter izboljšanjem prehodov iz šolanja v zaposlitev, zlasti z okrepitvijo poklicnega izobraževanja in učenja na delovnem mestu.

4. Do konca leta 2014 pregleda davčne sisteme in sisteme socialnih prejemkov ter predstavi akcijski načrt za izboljšanje ponovnega vključevanja neaktivnih in brezposelnih oseb. Okrepi učinkovitost in preglednost sistema socialne varnosti z nadaljnjim združevanjem prejemkov, poenotenjem meril za upravičenost in povezovanjem podatkov z vseh ustreznih ravni in vladnih organov v sistem „vse na enem mestu“. Z boljšim usmerjanjem prejemkov socialne pomoči izboljša njihovo učinkovitost in primernost.

5. Sprejme dodatne ukrepe za izboljšanje poslovnega okolja. Zlasti do marca 2015 določi cilj za občutno zmanjšanje upravnih zahtev, tudi davku podobnih dajatev. Obravnava visoko raven razdrobljenosti in prekrivanja pristojnosti z racionalizacijo upravnih postopkov ter pojasnitvijo okvira odločanja in odgovornosti med različnimi ravnmi države ter na ravni centralne države med ministrstvi in agencijami. Izboljša upravno zmogljivost in strateško načrtovanje enot, ki upravljajo sredstva iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, ter jim zagotovi ustrezno in stabilno kadrovsko zasedbo.

6. Do oktobra 2014 predloži podroben načrt za upravljanje javnega premoženja za leto 2015. Zagotovi, da se družbe pod nadzorom države upravljajo pregledno in odgovorno, ter zlasti okrepi zahteve za usposobljenost članov upravnih odborov in nadzornih svetov, ki jih imenuje država, in uvede javni register za imenovanja. Okrepi preprečevanje korupcije v javni upravi ter v podjetjih v lasti ali pod nadzorom države, tudi s povečanjem pooblastil komisije za navzkrižje interesov za preverjanje. Okrepi preglednost in učinkovitost javnega naročanja na državni in lokalni ravni ter zmogljivosti za spremljanje izvajanja in odkrivanje nepravilnosti.

7. Do konca leta 2014 okrepi vlogo gospodarskih sodišč pri spremljanju preglednosti in zakonitosti pri uporabi predstečajnega postopka za podjetja. Pregleda obvezni preskus insolventnosti/nelikvidnosti za dostop do predstečajnega postopka poravnave ter racionalizira postopek insolventnosti/likvidacije in ga skrajša. Izboljša kakovost in učinkovitost pravosodnega sistema, zlasti z zagotavljanjem spodbud za pravočasno reševanje postopkov v civilnih in gospodarskih sodnih zadevah ter v upravnih zadevah in uporabo možnosti izvensodne poravnave, zlasti pri sporih manjše vrednosti.

8. Dopolni preglede kakovosti sredstev in obremenitvene teste, ki jih Evropska centralna banka izvede v letu 2014, opravi celovit pregled portfeljev, oblikovan posebej za hrvaški finančni sektor, s poudarkom na pomembnih portfeljih, ki niso zajeti v pregled, ki ga izvede Evropska centralna banka, predmet pregleda pa so tudi ključne srednje velike in manjše banke.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik